Dle kategorie služby značně vystupuje služba soukromá 620 (562·6), pak služba veřejná a církevní 379 (437·4); u první bylo z 1000 nečinných pouze 28, u druhé 169, jinak jest poměr tento u jednotlivých druhů velmi různý.

Různosti territorialní předvádějí 2 hlavní výkazy, jednak dle podílů zemí, velkých měst, některých obvodů komorních a odhadních okresů více městského rázu na počtu obyvatelstva (dle sčítání r. 1900), censitů a dle příjmu, jednak rozdělení censitů a příjmu uvnitř zemí dle stupňů a pramenů příjmových. Podrobněji těchto, pro ráz země, sílu poplatní atd. velmi zajímavých srovnávacích čísel ovšem nelze se tu dotknouti.

Z dalších výkazů zasluhuje zmínky poměr mezi hlavním a vedlejším příjmem; držba pozemková jest necelou $^1/_4$, držba domovní z $^2/_3$ a držba kapitálová z více než $^5/_6$ přímem vedlejším. Neméně charakteristické jest i zastoupení pramenů příjmových z každého tisíce censitů a příjmů. Zemědělství 190 (83·9) pozemky 296 (101·3) podniky samostatné 346 (284·7) služby 566 (344 8), kapitál 334 (165·8).

Zbývá ještě srovnání, jaký podíl beřou jednotlivá povolání na počtu obyvatelstva a censitů. Tak na př. u nesamostatných při zemědělství připadá 1 censit mužský na 216 osob, 1 censit ženský dokonce na 456.675 osob. Jinak čísla jednotlivá značně kolísají. Dle sčítání r. 1900 připadá 1 censit na 36 obyvatelů.

Celkový úsudek shrnouti možno v ten smysl, že dílo samo vzdor četným — doznaným — vadám vyniká značnou cenou, dávajíc hluboko nahlédnouti v taje rozdělení příjmu. —o—

Ze slovanských časopisů.

Przegląd prawa i administracyi 1901, 1902. Dr. *J. Rozwadowski*, Parcelacya większej własności w Prusiech. Autor podává »garść wrażeń a garść cyfr«, výsledky svého studia rozvoje parcellace a kolonisace v Prusích, klasické to země dnes parcellace. — *Týž* uveřejňuje přednášku konanou v hospodářském spolku Kałuszském, Znaczenie parcelacyi większej własności dla Galiczyi, v níž vybízí k účinné akci ve prospěch zuboženého stavu malorolnického v Haliči. — *W. Lassota*, O zaopatrzeniu ubogich. Autor podává nákres organisace chudinství novověkého ve státech civilisovaných (probírá různé systémy chudinské). — V ročníku 1902 uveřejňuje *výbor Towarzystwa Ludoznawczego* ve Lvově dotazník stran obyčejů dědických lidu vesnického důležité to otázky, zejména ohledně reformy selského práva dědického.

Czasopismo prawnicze i ekonomiczne 1901 a 1902. Dr. *St. Grabski*, Historyczna Szkola Ekonomistów niemieckich a metoda badań historycznych w dziedzinie ekonomii politycznej, dotýká se nejprvé nového spisu Schmollerova Grundriss der allg. Volkswirtschaftslehre 1900, podává kritiku německé školy historické a snaží se ustanoviti úkol bádání historických pro obor polit. ekonomie. — *Górski* Dr. *A.*, Austryacka ankieta w sprawie handlu terminowego zbożem, rozbírá výsledky ankety vládou v říjnu 1901 svolané v otázce terminového obchodu obilního. — Ročník 1902 obsahuje článek od Dr. *Daszyńské-Golińské*, Wywiady nad położeniem robotników wykwalifiko-

wanych w Krakowie. — Dr. *Grabski*, Budowa gospodarcza nowoczesnych społeczeństw. — *Jackowski*, Unormowanie czasu roboczego w fabrykach i zakładach przemysłowych w królewstwie Polskiem.

Ateneum 1901. St. Piotrowski, Wspólna własność ziemska w gminie wielkorosyjskiej. — *J. B. Marchlębski*, Postępy techniky a kwestya społeczna. Wrażenia z wystawy powszechnej w Paryzu. — *B. J.* Kuchnie ruchome w Warszawie. — *B. J.* Dwodziestopięciolecie Muzeum przemysłu i rolnictwa w Warszawie. — *K. R. Zynicki*, Nasi wychodźcy (otázka vystěhovatelství). — St. A. Kempner, Handel i przemyśl w wieku XIX. — *Dzierzbicki St.*, Nasze rolnictwo w obec niemieckiej polityki celnej. — *Kirszrot-Prawnicki*, Długoterminowy kredyt włościański. — *J. Czeraszkiewicz*, Spadkobranie i działy majątkowe wśród włościan w królewstwie polskiem.

Krytyka 1901. K. Radosławski, Konstytucya ekonomiczna we Francyi — Dr. *J. Roszkowski*, Zasady podniesienia przemysłu krajowego. — *V. A.*, Kwestya niepodległości w programach socyalistów polskich. — Dr. *Z. Daszyńska-Golińska*, Dokąg dąży dzisiejszy ruch kobiety? — Dr. *J. Roszkowski*, Samopomoc kraju w uprzemysłowieniu Galicyi.

Kwartalnik historyczny 1901. Adam Szelągowski, Upadek waluty w Polsce za Jana Kazimierza (úpadek finanční v druhé polovici XVII. st.).

Ekonomista 1901 a 1902. Adam Szelągowski, Pieniądz i przewrót cen w Polsce w XVI. i XVII. w. — Ročník 1902: *Kutrzeba Stan.* Taryfy celne i polityka celna w Polsce XIII.—XV. st.

Przegląd polski 1902: Grabski, Zarys rozwoju ideji społeczno-gospodarczych w Polsce od pierwszego rozbioru do r. 1831.

Бѣстникъ Европы, 1091: *M. J. Pokrovskij*, Вопросъ о дешевыхъ квартирахъ для рабочаго класса, otázka laciných bytů dělnických. — Prof. *N. A. Nikoljskij*, Золотныя деньги въ Россіи, zlatá měna v Rusku.

Унив. извѣстія, Kijev 1901 a 1902: *S. Franko*, Теорія цѣнности Маркса и я значеніе, kritická studie od *Al. Bilimoviče*. Bilimovič kritisuje 1900 vyšlou knihu Frankovu o marxistické theorii hodnoty a jejím významu a resumuje: »Proto nelze nebýt vděčným p. Frankovi za zdařilý svod (byť i cizích) důvodů na důkaz toho, že objektivní theorie, hodnotová theorie práce nesnese v žádném případu kritiky«. — *Kovaňko P. L.*, Главнѣйшія реформа проведенныя Н. Х. Бунге въ финанс. системѣ Россіи; pokračování práce oceňující kriticky činnost N. Ch. Bungeho jako ruského ministra financí v l. 1881—1887. — Ročník 1902: *M. V. Bernackij* pojednává o anglických dělnických Trade-Unions v článku Англискія рабочіе союзы. — *L Jasnopolskij*, Положеніе вопроса о цѣнности въ совершенной теоріи экономической науки.

Кіевская Старина 1091: *L. Lučickij*, Крестьяне и крестьянская реформа въ восточной Австріи, o selské reformě ve východním Rakousku.

Часопись правнича 1091: *Volod Starosolskij*, Реформа похатной торговлї о австр. законодатстві. Předeslav literaturu svého předmětu podává autor přehled posavadního zákonodárství rak. o obchodě podomním, sleduje snahy

reformní v oboru tom až po nejnovější vládní projekty reformní, jichž podává rozbor.

Mjesečnik pravničkoga družtva u Zagrebu 1901: Dr. *A. Badaj*, Agrarnopravne iverje, rozbírá zádružné poměry jihoslovanské a moderní snahy reformní (zejména v ohledu selského práva dědického), dotýká se při tom i otázek agrárně-historických (cituje však ještě rukopis Zelenohorský). Ke konci mluví o agrárně-politických snahách reformních na poli práva obligačního a hypothekárního. — *Haladi Fr.*, Zakonodavstvo i upravno uredovanje glede fabrikacije i prometa umjetnih i zdravlju škodljivih vina. — Dr. *St. Posilović*, Moderna proizvodnja, rozbírá hlavní zásady moderní výroby (svoboda vlastnictví, soutěže), jakož i hlavní otázky národohospodářské vůbec (velko- a malopodnikatelství, kapitál, práce, dělba práce, mzda pracovní).

Slovenski pravnik 1901 a 1902: Dr. *I. Žmavc* podává v obou ročnících O glavnih pojmih polit. ekonomike; pokračuje z roč. 1900: III. kapitola o organisaci úvěru, IV. o obchodu a V. o bankovnictví. Dr. *F. Č.*

Statistika.

Die Ergebnisse der Volkszählung vom 31. December 1900 in den im Reichsrathe vertretenen Königreichen und Ländern.

1. Band. 1. Heft. Die summarischen Ergebnisse der Volkszählung. 2. Band. 1. Heft. Die anwesende Bevölkerung nach ihrer Heimatsberechtigung. (»Österreichische Statistik« díl 63., seš. 1. a díl 64, seš 1. Zpracováno c. k. ústřední statistickou komisí ve Vídni 1902; v komisi u Karla Gerolda syna.)

Ze serie svazků, jež v »rakouské statistice« věnovány budou zpracování výsledků posledního popisu lidu, vyšla dosud 2 čísla s uvedeným nahoře obsahem. Co se na prvý pohled zamlouvá, je v úvodním sešitě uveřejněný program všech publikací a obsah tabulek, jež o sčítání lidu z r. 1900 mají vyjíti. Projektovány jsou 4 svazky, každý o více sešitech (úhrnem 22 sešity); 1. díl věnován je vlastnímu popisu obyvatelstva, 2. má znázorniti členění obyvatelstva dle domovského práva a státní příslušnosti, zvláště pak znázorniti má rakouské obyvatelstvo v zemích koruny uherské a v ostatní cizině, pokud došly zprávy; 3. bude obsahovati popis poměrů příbytečních a domovních, statistiku nezaměstnaných a statistiku domácností a rodin, 4. pak určen je poměrům povolání v četných, zajímavých kombinacích. Již z tohoto prostého výčtu pozorovati, jak věcný rozsah posledního sčítání lidu vzrostl (r. 1890 stačily na celý popis jen 2 svazky) a v prvé řadě jak se prohloubilo zpracování provedeného sčítání u statistického ústředí. Zejména vítati sluší, že podány budou výsledky sčítání z důležitých hledisk hospodářsko- a sociálně-politických v kombinaci s řečí obcovací; po této stránce jistě zajímavá data poskytnou kombinace řeči obcovací s pohlavím, se zemí rodiště, se stupněm vzdělání dle stupňů věkových, se stavem rodinným dle kategorií věkových,